

Sygn. akt III Cz 123/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Gabriela Sobczyk

Sędziowie: SO Krystyna Hadryś

SO Andrzej Dyrda (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 kwietnia 2015 r.

sprawy z wniosku (...) w W.

przy udziale M. K. (1), A. K. (1), M. K. (2), L. W., P. W., J. P., B. D., A. P., M. P. i K. D.

o stwierdzenie nabycia spadku po A. K. (2)

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt I Ns 1158/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Andrzej Dyrda SSO Gabriela Sobczyk SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Cz 123/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 17 lipca 2014 roku zawiesił postępowanie w sprawie z wniosku (...) w W. z udziałem M. K. (1), A. K. (1), M. K. (2), L. W., P. W., J. P., B. D., A. P., M. P., K. D. o stwierdzenie nabycia spadku po A. K. (2). W uzasadnieniu wskazał, że uczestniczka postępowania M. K. (2) zmarła dnia (...) 2013 roku. Sądowi z urzędu wiadomo, że jej następcy prawni kolejno odrzucają spadek, co utrudnia ustalenie kręgu spadkobierców, których można wezwać do udziału w sprawie w miejsce zmarłej uczestniczki. Uwzględniając tą okoliczność, Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. do czasu wskazania kręgu spadkobierców.

Zażalenie na to postanowienie wniosła wnioskodawczyni zarzucając naruszenie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie wprost art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i zaniechanie wykładni z uwzględnieniem art. 13 § 2 k.p.c. w związku z art. 670 k.p.c. i art. 677 § 1 k.p.c. określających przedmiot postępowania i zakres kognicji sądu, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie, gdyż prowadzi do eskalacji postępowania zamiast jego zakończenia; art. 670 k.p.c. i art. 677 § 1 k.p.c. przez naruszenie zakresu kognicji sądu i przedmiotu postępowania i badanie kręgu spadkobierców po M. K. (2) zamiast wyłącznie po A. K. (2), które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie, gdyż prowadzi do eskalacji postępowania zamiast jego zakończenia; art. 328 § 2 k.p.c. przez zaniechanie pełnego uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, dlaczego w szczególności przez zaniechanie wyjaśnienia dlaczego postępowanie nie może toczyć się bez udziału spadkobierców po M. K. (2), skoro zmarła ona już

co najmniej po 6 miesiącach od zawiadomienia jej o niniejszym postępowaniu. Nadto zarzuciła sprzeczność ustaleń z materiałem dowodowym, w szczególności ustalenia, że zachodzi konieczność wezwania do udziału w postępowaniu spadkobierców po M. K. (2), choć zmarła ona już co najmniej po 6 miesiącach od zawiadomienia jej o niniejszym postępowaniu i nie zachodziło zagrożenie naruszenia jej praw.

Na tych podstawach wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz zasądzenie od spadkobierców po A. K. (2) na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku, ustawodawca w art. 670 k.p.c. nałożył na Sąd obowiązek badania z urzędu osoby spadkodawcy. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku rola sądu jest determinowana ustawowym nakazem działania z urzędu, a rozstrzygnięcie zapada niezależnie od wniosków i stanowiska stron, lecz stosownie do wyników postępowania dowodowego oraz norm prawa materialnego, mających zastosowanie w danym stanie faktycznym. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011r., I CSK 12/11).

Zgodnie z art. 13 § 2 k.p.c., w postępowaniu nieprocesowym mają odpowiednie zastosowanie przepisy o procesie. Niemniej jednak odpowiednie ich stosowanie musi uwzględniać nie tylko istotę postępowania nieprocesowego, ale również całość regulacji prawnych normujących dane postępowanie, a w szczególności wskazany powyżej cel postępowania o stwierdzenie nabycia spadku.

Należy także zwrócić uwagę, że w przypadku śmierci uczestnika postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 czerwca 2011r. (V CSK 363/10) prowadzone postępowanie może toczyć się bez udziału jego spadkobierców, a zatem nie ma podstaw do obligatoryjnego zawieszenia postępowania, w oparciu o art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., przy czym nie została wyłączona możliwość zawieszenia postępowania z powodu śmierci uczestnika postępowania, w sytuacji uznania tego przez sąd za celowe, w okolicznościach konkretnej sprawy.

Uwzględniając wskazane powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że wskazane przez Sąd Rejonowy okoliczności uzasadniały zawieszenie postępowania. Uzasadnienie dla podjęcia przez Sąd Rejonowy takiej czynności procesowej ma podstawę w skutkach prawnych wynikających z art. 1020 k.c. Zgodnie z nim, spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Dlatego też po odrzuceniu spadku przez spadkobiercę ustawowego, dziedziczącego spadek w pierwszej kolejności, sąd prowadzący postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku powinien wezwać do udziału w sprawie - jako zainteresowane - osoby nabywające spadek w dalszej kolejności według ogólnych reguł dziedziczenia ustawowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 grudnia 1992r., II CRN 135/92). Wobec zatem nieustalenia kręgu spadkobierców, których można wezwać do udziału w sprawie w miejsce zmarłej uczestniczki, zawieszenie postępowania w sprawie było uzasadnione.

Wobec powyższego należało oddalić zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i 13 § 2 k.p.c.

SSO Andrzej Dyrda SSO Gabriela Sobczyk SSO Krystyna Hadryś